SK

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

EUROSYSTÉM

STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

z 25. apríla 2008

na žiadosť Národnej banky Slovenska
k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov

(CON/2008/18)

Úvod a právny základ

Európska centrálna banka (ďalej len „ECB“) prijala 11. marca 2008 žiadosť Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) o stanovisko k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov. NBS zaslala 10. apríla 2008 ECB zmenený a doplnený návrh zákona (ďalej len „revidovaný návrh zákona“).

Právomoc ECB vydať stanovisko je založená na článku 105 ods. 4 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a na článku 2 ods. 1 druhej a piatej zarážke rozhodnutia Rady 98/415/ES z 29. júna 1998 o poradení sa s Európskou centrálnou bankou vnútroštátnymi orgánmi ohľadom návrhu právnych predpisov[1], keďže sa revidovaný návrh zákona týka platobných prostriedkov a platobných a zúčtovacích systémov. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnej banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.

1. Účel návrhu zákona

Revidovaný návrh zákona mení a dopĺňa[2] zákon o platobnom styku[3] v súvislosti s prípravami NBS na napojenie sa na TARGET2[4] a implementuje právny rámec TARGET2 vrátane usmernenia TARGET2[5]. Revidovaný návrh zákona tiež mení a dopĺňa niektoré ustanovenia upravujúce súčasný tuzemský platobný systém, a hoci predmetom revidovaného návrhu zákona nie sú niektoré ďalšie záležitosti, počíta

1 Ú. v. ES L 189, 3.7.1998, s. 42.

2 V súlade s Národným plánom zavedenia eura v SR prijatým uznesením vlády č. 525 zo 6. júla 2005 v platnom znení.

3 Zákon č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

4 Transeurópsky automatizovaný expresný systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase.

5 Usmernenie ECB/2007/2 z 26. apríla 2007 o Transeurópskom automatizovanom expresnom systéme hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase (TARGET2) (Ú. v. EÚ L 237, 8.9.2007, s. 1).

sa s tým, že ich bude zákon o platobnom styku upravovať v neskoršom období[6]. Toto stanovisko sa preto zameriava na ustanovenia zákona o platobnom styku, ktoré sa týkajú prechodu NBS na TARGET2[7].

2. Všeobecné pripomienky

ECB víta revidovaný návrh zákona ako dôležité prípravné opatrenie pre neskorší prechod NBS na TARGET2. ECB bude osobitne posudzovať, či NBS náležitým spôsobom implementovala právny rámec TARGET2.

3. Konkrétne pripomienky

Vykonávanie platieb prostredníctvom Európskeho platobného systému

3.1 Ustanovenie § 3 ods. 2 revidovaného návrhu zákona upravuje možnosť vykonať tuzemské prevody prostredníctvom platobného systému prevádzkovaného NBS, inou osobou oprávnenou na prevádzkovanie platobného systému, alebo prostredníctvom „Európskeho platobného systému", ktorý je vymedzený ako systém tvoriaci súčasť TARGET2 v § 31 ods. 2 revidovaného návrhu zákona. ECB poznamenáva, že TARGET2 „umožňuje hrubé zúčtovanie platieb v reálnom čase (RTGS) v eurách so zúčtovaním v peniazoch centrálnej banky"[8]. Navyše, TARGET2 predstavuje „z právneho hľadiska množinu RTGS systémov"[9] a každá centrálna banka Eurosystému prevádzkuje svoj vlastný systém, ktorý je súčasťou TARGET2, a ktorý je vytvorený ako systém podľa vnútroštátnej legislatívy implementujúcej smernicu Európskeho parlamentu a Rady 98/26/ES z 19. mája 1998 o konečnom zúčtovaní v platobných systémoch a zúčtovacích systémoch cenných papierov[10] (ďalej len „smernica o konečnom zúčtovaní"). Systém prevádzkovaný NBS, ktorý je súčasťou TARGET2, by bol preto vytvorený ako systém na účely smernice o konečnom zúčtovaní a už by bol upravený prostredníctvom § 3 ods. 2 zákona o platobnom styku, keďže by bol prevádzkovaný NBS. Napriek tomu však navrhovaná zmena a doplnenie tohto ustanovenia tak, ako je navrhovaná, slúži na objasnenie a ECB voči nej nemá žiadne námietky.

Účastníci platobného systému

3.2 ECB poznamenáva, že terminológia použitá v usmernení TARGET2 a v zákone o platobnom styku je rozdielna, pokiaľ ide o subjekty ponúkajúce klíringové a zúčtovacie služby a predpokladá, že ustanovenia zákona o platobnom styku nebránia takýmto subjektom, aby sa pripojili k systému

---

6 Napríklad záležitosti súvisiace s realizáciou SEPA od roku 2010 alebo záležitosti súvisiace s transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES (Ú. v. EÚ L 319, 5. 12. 2007, s. 1).

7 Pozri odsek 5.2 stanoviska ECB CON/2007/43 z 19. decembra 2007 na žiadosť Ministerstva financií Slovenskej republiky k návrhu zákona o zavedení meny euro a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

8 Pozri článok 1 ods. 1 usmernenia TARGET2.

9 Pozri článok 1 ods. 2 usmernenia TARGET2.

10 Ú. v. ES L 166, 11.6.1998, s. 45. Pozri tiež článok 3 ods. 1 a 2 usmernenia o TARGET2.

prevádzkovanému NBS, ktorý je súčasťou TARGET2, okrem prípadov, keď sa NBS rozhodne neprijať takéto subjekty do TARGET2.

Pravidlá platobného systému

3.3 Ustanovenie § 37 ods. 1 revidovaného návrhu zákona upravuje demonštratívny zoznam položiek, ktoré musia obsahovať pravidlá platobného systému, vrátane vymedzenia „okamihu prijatia príkazu platobným systémom“. Ustanovenie § 35 zákona navyše vymedzuje okamih neodvolateľnosti priamo v zákone (s odkazom na okamih prijatia platobného príkazu) a nie v pravidlách systému. ECB predpokladá, že v súlade so slovenskými právnymi predpismi má okamih prijatia príkazu platobným systémom rovnaký význam ako “vstup platobného príkazu” podľa smernice o konečnom zúčtovaní. Z dôvodu právnej istoty by však bolo žiaduce, aby boli právne predpisy v tomto ohľade jednoznačné.

Povolenie na prevádzkovanie platobného systému

3.4 Podľa § 61 ods. 3 zákona o platobnom styku musí subjekt, ktorý žiada o povolenie na prevádzkovanie platobného systému podľa slovenského práva, splniť určité kritériá vrátane požiadavky byť akciovou spoločnosťou so sídlom v Slovenskej republike. V súvislosti s požiadavkou na sídlo ECB poznamenáva, že služby ponúkané v TARGET2 sú vytvorené v súlade s princípmi otvoreného trhového hospodárstva s voľnou hospodárskou súťažou a v súlade s princípom rovnosti a nediskriminácie pri ponúkaní prístupu k službám týkajúcim sa prevodu prostriedkov v TARGET2. Bez ohľadu na skutočnosť, že TARGET2 možno prevádzkovať bez povolenia, vnútroštátne orgány by sa vo všeobecnosti mali vyvarovať opatrení, ktoré by mohli diskriminovať akékoľvek subjekty na základe sídla alebo miesta usadenia sa subjektu, keďže by to bolo v rozpore so zmluvou a so Štatútom Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky[11]. Preto ECB vyzýva vnútroštátne orgány, aby opätovne prehodnotili požiadavku, aby bol subjekt, ktorý má v úmysle prevádzkovať platobný systém podľa slovenského práva, akciovou spoločnosťou so sídlom v Slovenskej republike.

Toto stanovisko sa uverejní na internetovej stránke ECB.

Vo Frankfurte nad Mohanom 25. apríla 2008

[podpis]

prezident ECB

Jean-Claude TRICHET

11 Pozri článok 4 zmluvy a článok 2 Štatútu ESCB.